

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХІДНИХ КОНЦЕПЦІЙ ВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЙ ЯК ОДИН З КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ ПЕРЕМОГИ УКРАЇНИ

Ролін І.Ф., Чернявський О.Ю., Кумпан О.О.

*Військовий інститут танкових військ Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України показала низьку ефективність підходу до ведення воєнних дій, що базується на створенні симетричних угруповань військ (сил) по всій лінії фронту з жорстким централізованим управлінням (симетричні дії). Основними недоліками такого підходу є висока ресурсозатратність і низька адаптивність до змін обстановки.

На противагу симетричним діям сили оборони України наразі успішно реалізують західні (північноатлантичні) концепції, що ґрунтуються на принципах децентралізованого (цільового) управління (mission command), коли керівники (командири) і підлеглі на всіх рівнях використовують упорядковану ініціативу, делегування повноважень, креативний підхід. В інтересах виконання поставленого оперативного (бойового) завдання вони діють активно, прагматично і нестандартно, керуючись насамперед обстановкою, а не сліпо дотримуються плану старшого керівника.

Ключовою концепцією сучасної західної доктрини сухопутних операцій є маневрений підхід (manoeuvrist approach), який ставить на перший план розуміння ситуації та маніпулювання людською природою, використання вразливих сторін противника, застосування непрямих і оригінальних способів дій та мінімізацію втрат. Маневрений підхід базується на таких принципах:

опора на децентралізоване (цільове) командування (mission command);

комбінація летальних і нелетальних засобів впливу (атак) не тільки на фізичну (матеріальну) складову противника, але й на його свідомість, згуртованість, волю до опору;

виявлення вразливих місць противника та раптове точкове застосування удару (shock action) з метою дезорганізації противника;

захоплення, збереження і розвиток ініціативи із застосуванням рішучого тиску в місцях, де противник найменше на це очікує.

Для мінімізації впливу невизначеності та мінливості обстановки сучасною доктриною НАТО щодо сухопутних операцій визначена низка положень, зокрема таких: під час дій потрібно покладатися насамперед на принципи, а не на розпорядження; плани мають бути простими і зрозумілими, без надмірної деталізації, які зосереджуються на основних елементах операції; необхідною умовою успіху в операціях є спроможність відважитися на ризик, який має бути обґрунтованим (прорахованим і керованим); в операціях визначений замисел може виявитися недієвим, тому для досягнення результату, більшою мірою, потрібно покладатися на досвід, прагматизм і здоровий глузд, чим на плани.

Отже, використання маневреного підходу підвищує бойову ефективність, і його використання є одним з ключових факторів для перемоги сил оборони України.